

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.173/2008/5.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2008. évi október hó 2. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az embercsempészség büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány elbírálása során a Battonyai Városi Bíróság 1.B.153/2006/38. számú ítéletét és a Békés Megyei Bíróság 1.Bf.390/2006/16. számú ítéletét a terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

1/ A Battonyai Városi Bíróság 2006. július 6-án kihirdetett 1.B.153/2006/38. számú ítéletében a II.r. terhelt bűnösségét bünszervezet tagjaként, üzletszerűen elkövetett embercsempészség büntetéseben állapította meg, ezért őt 4 évi és 10 hónapi fegyházbüntetésre, valamint 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

Az ügyben ugyancsak embercsempészség büntette miatt felelősségre vont a bíróság további terhelteket is, őket azonban a felülvizsgálati eljárás nem érinti.

Az elsőfokú határozat ellen bejelentett fellebbezések folytán az ügyben másodfokon a Békés Megyei Bíróság járt el, 2007. március 6-án hozott 1.Bf.390/2006/26. számú ítéletében az elsőfokú határozatot megváltoztatta; a II.r. terhelt tekintetében a

cselekmény minősítését módosította, azt társtettesként, vagyoni haszonszerzés végett, az államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva elkövetett embercsempészás bűntettének minősítette és megállapította, hogy nevezett a cselekményt bűnszervezet tagjaként követte el. A II.r. terhelttel szemben kiszabott fegyházbüntetés tartamát 2 év 8 hónap börtönbüntetésre enyhítette. Módosította a terheltet érintően a lefoglalásra, a bűnügyi költségekre vonatkozó rendelkezéseket is, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását több tekintetben helyesbítette, kiegészítette, illetve pontosította.

Mindezeket figyelembe véve az irányadó ítéleti tényállás a következő:

A II.r. terhelt - aki a romániai származású az I. rendű terhelt élettársa volt a vádbeli időben - és a III.r. terhelt 2005. áprilisától mintegy 7 hónapon keresztül foglalkoztak azzal, hogy a Romániából meg nem engedett módon a Magyar Köztársaság területére juttatott, többnyire moldáv származású migránsokat az országon átvezetve, esetlegesen átmenetileg elszállásolva, a zöldhatáron át nyugati irányba kijuttassák az ország területéről. Ezt a tevékenységet, amely több személy többirányú ténykedésének egybehangolását igényelte, elsősorban az I.r. terhelt irányította, de a tényleges lebonyolításban rendszeresen részt vett élettársa, a II.r. terhelt is. A zöldhatáron való átkalauzolást a IV.r. terhelt vállalta és végezte el. Valamennyien rendszeres haszonszerzésre törekedve hajtották végre a moldáv személyek országból való kicsempészését. A II.r. terhelt és élettársa, az I.r. terhelt megbízásából szállító szerepkörben alkalmilag kapcsolódott a bűnszervezethez az V. és VI.r. terhelt.

2005. október 20-án a IV.r. terhelt egy ismeretlen személy megbízásáról 11 moldáv személyt vezetett át a zöldhatáron Lökösháza térségében Romániából Magyarországra. E személyek tovább szállításában részt vett a II.r. terhelt is az I.r. terhelttel együtt. Nevezettek a bűnszervezet egyik romániai vezetőjének a telefonhívására megbízták a III., V. és VI.r. terhelteket a migráns személyek gépkocsival történő továbbszállításával. Mindez a III.r. és V.r. terhelt személygépkocsijain történt meg, de az autókat kísérte egy másik gépkocsiban a II.r. terhelt is, aki irányította a többi szállítót. A közreműködésért a II.r. és az I.r.terhelt az V.r. terheltnak 300 eurót, a VI.r. terheltnak 70 000 forintot ígértek. A III., V. és VI.r. terheltek a 11 moldáv állampolgárért kb. 18 órakor érkeztek Nagykamarás és Almáskamarás térségébe, ahol a IV.r. terhelt már várta őket az általa kísért moldávokkal. A bűnszervezet működését már korábban figyelő határőrség járőrei itt tetten érték őket.

Az elsőfokú ítélet jogi indokolását a Békés Megyei Bíróság ítéletében kiegészítette: a bűnszervezet fogalmának a jogszabályváltozás folytán 2002. április 1-je óta hatályos definíciójára hivatkozva pontosította az elsőfokú ítélet téves anyagi jogi hivatkozásait. Kiemelte, hogy a bűnszervezetben való elkövetés megállapíthatóságának szempontjait a 4/2005. büntető jogegységi határozat adja meg, lényegét tekintve e körbe tartozik a több országhatár különböző személyek közreműködésével történő illegális átlépésének elősegítése, a migránsok pihentetése, összegyűjtése, majd továbbutaztatása, amely fogalmilag és a valóságban is szervezett tevékenységet feltételez. „E tevékenységbe belföldön bekapcsolódok részéről nem szükséges, hogy megtörténjen a bűnszervezet összes tagjának, a köztük kialakult munkamegosztásnak, a csoport összehangolt működésének a feltérképezése. Ez nem is várható el, mert az efféle bűnözői csoportok konspirációs szabályok szerint tevékenykednek.” Hivatkozik a másodfokú bíróság arra, hogy a bűnszervezetnek hosszabb időre szervezettnek és összehangoltnak kell lennie. Az I.r. terheltek és társainak a felmerült bizonyítékokból (a lehallgatott telefonbeszélgetések anyagából, a híváslistákból, az I. számú tanú vallomásának részleteiből) megállapíthatóan tudomásuk volt arról, hogy cselekményeiket – a migránsok mozgatását és határon való átsegítését – egy tényleges bűnszervezet működéséhez kapcsolódva, annak keretei között követik el. E körben a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a bűnszervezet belső kapcsolataira és szervezett, irányított működésére utalnak az első- és másodfokú ítéletben részletesen értékelt, a terheltek telefonálásairól szóló híváslisták, a titkos információgyűjtés per tárgyává tett anyaga és egyes tanúvallomások.

A jogi minősítés korrekciója kapcsán a másodfokú bíróság hivatkozott arra, hogy az I., II. és III.r. terheltek rendszeres haszonszerzési célzattal követték el cselekményeiket, s ez az embercsempészés büntettének minősítő körülménye. Emellett azonban az üzletszerűség megállapítására kellő alap nem volt. Helyesbítette az elsőfokú határozat minősítését a bűnszervezet megállapításának módjával összefüggésben is: rámutatott, hogy a bűnszervezet tagjaként történő elkövetés – az anyagi jogi szabályok módosulása folytán – nem minősítő körülményként, hanem a Btk. Általános Részének a büntetés kiszabásával összefüggő fogalma lett, ezért e körülmény feltüntetése nem az elbírált büntett minősítésének körébe tartozik. Mindemellett kiemelte azt is, hogy a bűnszervezetben történő elkövetés esetében is meg kell jelölni az elkövetési alakzatokat.

A II. rendű terhelt büntetését a javára felmerült nyomatékos enyhítő körülmények számbavételével és értékelésével enyhítette.

2/ A jogerős ítélet ellen a II.r. terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, melyben sérelmezte a

cselekmény bünszervezetben történt elkövetésének megállapítását. Vélekedése szerint tévesen történt ehhez kapcsolódóan a II.r. terheltnek a feltételes szabadságból való kizárása is. A felülvizsgálati indítvány ezzel összefüggésben hivatkozott indokai azonban a bizonyítékok mérlegelésének helyességét vonják kétségbe: a védő érveléséből kitűnően a telefonlehallgatások anyaga konspirációra nem utal, román közreműködők beszédét a II.r. terhelt nyelvi ismeretek hiányában nem is érthette. Nincsenek bizonyítékok arra, hogy a II.r. terhelt a moldáv személyek kicsempészásában közreműködő bünszervezet ténykedését átlátta volna, e szervezetbe betagolódott volna, személyszállító kisiparosként pedig nem kellett feltételeznie azt sem, hogy amikor megbízás alapján különböző személyek szállítását elvállalta, valójában a bünszervezet tagjaként embercsempészásban vett részt.

A védő a II.r. terheltnek felrótt cselekménye tekintetében a bünszervezet megállapításának, és a feltételes szabadságból való kizárás mellőzését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.595/2008. számú átiratában rögzítette, hogy a jogerős ítéletnek a II.r. terhelt büncselekményét érintő anyagi jogi értékelése - a bünszervezeti elkövetés megállapítása - törvényes, megfelel a 4/2005. számú büntető jogegységi határozatban foglaltaknak. Ebből ugyanis kitűnik, hogy a „bünszervezet tárgyi ismérveit átfogó tudatú elkövetővel szemben is - aki - eseti jelleggel - akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként megvalósít" is megállapítható. Mindemellett a tényállásból kiderül, hogy a II.r. terhelt az elkövetés körülményeit felismerve a bünszervezet működését átlátta és aktívan bekapcsolódott ennek végrehajtásába. A Legfőbb Ügyészség utal a tényállás támadásának felülvizsgálati tilalmára és a sérelmezett jogerős ítélet hatályban tartására tett indítványt.

3/ A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek az elbírált büncselekménnyel összefüggésben rögzített anyagi jogi értékelését, miszerint a II. rendű terhelt a bünszervezethez kapcsolódva hajtott végre tettét - törvényesnek találta.

Azok a védői érvek, amelyek kétségbe vonták a II. rendű terhelt ítéleti tényállásban rögzített tevékenységét, lényegében a bírói bizonyítást, a bizonyítékok mérlegelését támadták. A felülvizsgálati eljárás korlátai azonban erre nem adnak lehetőséget, e rendkívüli perorvoslati eljárásban a jogerős ítélet tényállása irányadó (Be.423.§ (1) bekezdés).

Az ítéleti tényállás szerint az embercsempészás büntettének megvalósítása során a terheltnek számos (csupán 2005. október 20. napján megvalósított cselekményükkel 11) moldáv személynek az országhatáron történő illegális átvezetését szervezték meg. E

személyek nem az általuk személyfuvarozásra felkért II. rendű terhelt utasai voltak, a II.r. terhelt tehát nem személyfuvaros vállalkozóként vett részt a megszervezett akcióban. A gépkocsi mozgásának egyik irányítója volt, tevékenységét a szervezésből nagyobb részt vállaló élettársát segítve, folyamatosan fejtette ki. Ténykedését nyelvi hiányosságai nem akadályozhatták: a külföldi partnerekkel az I.r. terhelt anyanyelven tudott beszélni, az pedig nyilvánvaló, hogy élettársát tájékoztatta a megbízásokról és a teendőkről. A Magyarország területén idegen, tájékozatlan és továbbutazni szándékozó migránsok mozgatásával járó szervezési teendőkben való részvétel önmagában is világosan felismerhetővé tette az embercsempészség büntetettének szervezett kereteit.

A 4/2005. Büntető jogegységi határozat szerint:

"Amennyiben bizonyított, hogy a bűncselekményt egy tényleges bűnszervezet működéséhez kapcsolódva, illetve annak keretei között követték el, úgy a végrehajtás körülményeiből – különösen a konkrét magatartás mások megelőző vagy további láncolatos cselekményeit feltételező jellegéből, ezek szükségszerű és ezért előreláthatóan bekövetkező eseményeiből lehet következtetést vonni arra, hogy az alkalomszerű tettes (részes) cselekménye megvalósításakor a bűnszervezetben történő elkövetést felismerte.

Ezen további – az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartamára vont – következtetés alapja, hogy a hatályos törvény (a korábbi szabályozástól eltérően) nem a bűnszervezet belső, hanem olyan külső, tárgyi jellegű ismérveit határozza meg, amelyek a kívülálló számára is felismerhetők."

Mindezt figyelembe véve a Legfelsőbb Bíróság – a sérelmezett jogerős ítélet álláspontjával egyezően – aggálytalanul megállapíthatónak találta, hogy a II. rendű terhelt elbírált cselekményével az általa jól felismerhető embercsempészet büntettét végrehajtó bűnszervezethez kapcsolódott.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett azzal, hogy a másodfokú bíróság a bűnszervezetben történt elkövetését a cselekmény anyagi jogi minősítése köréből kiemelte, ám az új jogi szabályozás nem ismeri a bűnszervezet hierarchiájában a különböző kapcsolódási szerepeket (tag, vezető stb.), ezért a II. rendű terhelt elkövetési magatartása sem jelölhető a bűnszervezet tagjaként kifejtett ténykedéssel. A Btk.98.§ (1) bekezdésének alkalmazhatósága szempontjából közömbös a bűnszervezetben kifejtett cselekvés bűnszervezeti hierarchián belüli helye, szerepe. A bűnszervezethez kapcsolódó elkövetés büntetéskiszabási tényezőként történt szabályozásának e sajátosságához kapcsolódóan elegendő a bűnszervezet működéséhez történő bármely hozzájárulás.

Mindez azonban nem érintette a II. rendű terhelt cselekményének törvényes anyagi jogi megítélését, s ehhez kapcsolódóan a törvényes

keretek között kiszabott büntetést, s az e körben a feltételes szabadságra bocsátásból kizáró rendelkezést sem.

A Legfelsőbb Bíróság tehát hatályában fenntartotta a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős ítéletet (Be.426.§).

Az esetleges újabb felülvizsgálati indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be.418.§ (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. október 2. napján

Dr. Katona Sándor s.k. tanácselnök, dr. Schäfer Annamária s.k.
előadó bíró, dr. Molnár Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné